

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2019/789

z dnia 17 kwietnia 2019 r.

ustanawiająca przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 93/83/EWG

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1 i art. 62,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby przyczynić się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, należy umożliwić szersze rozpowszechnianie w państwach członkowskich programów telewizyjnych i radiowych pochodzących z innych państw członkowskich, z korzyścią dla użytkowników w całej Unii, poprzez ułatwienie udzielania licencji na korzystanie z praw autorskich i praw pokrewnych w odniesieniu do utworów i przedmiotów praw pokrewnych zawartych w nadaniach niektórych rodzajów programów telewizyjnych i radiowych. Programy telewizyjne i radiowe są ważnym narzędziem promowania różnorodności kulturowej i językowej, spójności społecznej oraz coraz większego dostępu do informacji.
- (2) Rozwój technologii cyfrowych i internetu zmienił sposób rozpowszechniania programów telewizyjnych i radiowych oraz sposób dostępu do takich programów. Coraz więcej użytkowników chciałoby posiadać dostęp do programów telewizyjnych i radiowych, zarówno w czasie rzeczywistego nadawania, jak i na żądanie, za pośrednictwem tradycyjnych kanałów takich jak przekaz satelitarny czy sieć kablowa, a także w ramach usług online. W związku z tym organizacje radiowe i telewizyjne oprócz nadawania własnych programów telewizyjnych i radiowych coraz częściej oferują dodatkowe usługi online związane z takimi nadaniami, takie jak usługi typu simulcasting czy catch-up. Reemitenci, którzy gromadzą nadawane programy telewizyjne i radiowe w pakiety i przekazują je użytkownikom równocześnie z pierwotną transmisją tych programów, bez zmian i w całości, wykorzystują różne techniki reemisji, takie jak sieć kablowa, przekaz satelitarny, transmisja cyfrowa drogą naziemną, przekaz w systemach sieci mobilnych lub sieci zamkniętych opartych na protokole IP czy otwarty internet. Ponadto reemitenci, którzy rozpowszechniają programy telewizyjne i radiowe wśród użytkowników korzystają z różnych sposobów uzyskiwania sygnału będącego nośnikiem programów od organizacji radiowych i telewizyjnych, w tym za pomocą wprowadzania bezpośredniego. Wśród użytkowników obserwuje się rosnące zapotrzebowanie na dostęp do programów telewizyjnych i radiowych, które pochodzą nie tylko z ich państwa członkowskiego, lecz również z innych państw członkowskich. Do grona takich użytkowników należą członkowie mniejszości językowych Unii oraz osoby, które mieszkają w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie ich pochodzenia.

⁽¹⁾ Dz.U. C 125 z 21.4.2017, s. 27.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 marca 2019 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 15 kwietnia 2019 r.

- (3) Organizacje radiowe i telewizyjne transmitują każdego dnia przez wiele godzin programy telewizyjne i radiowe. Programy te zawierają różnorodne treści, np. utwory audiowizualne, muzyczne, literackie czy graficzne, które na mocy prawa Unii chronione są prawem autorskim lub prawami pokrewnymi. Skutkuje to złożonym procesem weryfikacji lub pozyskiwania praw należących do wielu podmiotów uprawnionych i dotyczących różnych kategorii utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Często zdarza się, że prawa należy zweryfikować lub pozyskać w krótkim terminie, w szczególności w przypadku opracowywania programów informacyjnych czy publicystycznych. Aby udostępniać swoje usługi online za granicą, organizacje radiowe i telewizyjne muszą posiadać wymagane prawa do utworów i przedmiotów praw pokrewnych dla wszystkich terytoriów, których to dotyczy, przez co kwestia weryfikacji lub pozyskiwania takich praw staje się jeszcze bardziej złożona.
- (4) Reemitenci zwykle oferują wiele programów obejmujących wiele utworów i przedmiotów praw pokrewnych i mają bardzo mało czasu na uzyskanie niezbędnych licencji, co powoduje, że obciążenie związane z weryfikacją lub pozyskiwaniem praw jest dla nich bardzo duże. W przypadku autorów, producentów i innych podmiotów uprawnionych występuje również ryzyko, że ich utwory i przedmioty praw pokrewnych będą eksploatowane bez zezwolenia lub bez wypłaty godziwego wynagrodzenia. Takie wynagrodzenie za reemisję ich utworów i przedmiotów praw pokrewnych ma istotne znaczenie dla zapewnienia zróżnicowanej oferty treści, co leży również w interesie konsumentów.
- (5) Prawa dotyczące utworów i przedmiotów praw pokrewnych zostały zharmonizowane między innymi w dyrektywie 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾ oraz w dyrektywie 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾, które oferują wysoki poziom ochrony podmiotów uprawnionych.
- (6) Dyrektywa Rady nr 93/83/EWG ⁽⁵⁾ ułatwia transgraniczny przekaz satelitarny i transgraniczną retransmisję drogą kablową programów telewizyjnych i radiowych z innych państw członkowskich. Przepisy tej dyrektywy dotyczące transmisji prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne są jednak ograniczone do transmisji satelitarnych, a zatem nie mają zastosowania do dodatkowych usług online związanych z nadaniami. Ponadto, przepisy dotyczące retransmisji programów telewizyjnych i radiowych z innych państw członkowskich są ograniczone do równoczesnej, niezmienionej i pełnej retransmisji w systemie kablowym lub mikrofalowym i nie obejmują retransmisji z wykorzystaniem innych technologii.
- (7) Należy zatem ułatwić transgraniczne świadczenie dodatkowych usług online związanych z nadaniami, oraz reemisji programów telewizyjnych i radiowych pochodzących z innych państw członkowskich poprzez dostosowanie ram prawnych w odniesieniu do wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych dotyczących tych działań. Tego dostosowania powinno się dokonać uwzględniając finansowanie i produkcję treści kreatywnych, a w szczególności utworów audiowizualnych.
- (8) Zakresem stosowania niniejszej dyrektywy powinny zostać objęte dodatkowe usługi online, oferowane przez organizację radiową lub telewizyjną, mające wyraźny i zależny związek z nadaniami tych organizacji radiowych i telewizyjnych. Usługi te obejmują usługi dające dostęp do programów telewizyjnych i radiowych w sposób ściśle linearny, równocześnie z nadaniem, oraz usługi dające dostęp do programów telewizyjnych i radiowych nadanych wcześniej przez organizację radiową lub telewizyjną, w określonym czasie po ich nadaniu tzw. „usługi catch-up”. Dodatkowe usługi online objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy obejmują ponadto usługi dające dostęp do materiałów, które wzbogacają lub w inny sposób poszerzają programy telewizyjne i radiowe nadawane przez organizację radiową lub telewizyjną, między innymi poprzez zapowiedzi, poszerzanie, uzupełnianie lub ocenę treści danego programu. Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do dodatkowych usług online świadczonych użytkownikom przez organizacje radiowe i telewizyjne wraz z usługami nadawczymi. Powinna mieć ona też zastosowanie do dodatkowych usług online, do których – pomimo ich wyraźnego i zależnego związku z nadaniem – użytkownicy mogą mieć dostęp oddzielnie od usługi nadawczej bez konieczności poprzedniego uzyskania przez nich dostępu do tej usługi nadawczej, na przykład za pośrednictwem abonamentu.

⁽³⁾ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 28).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (Dz.U. L 248 z 6.10.1993, s. 15).

Nie wpływa to na swobodę oferowania przez organizacje radiowe i telewizyjne takich dodatkowych usług online nieodpłatnie lub za opłatą. Zapewnianie dostępu do poszczególnych utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, które zostały włączone do programu telewizyjnego lub radiowego lub do utworów lub przedmiotów praw pokrewnych niepowiązanych z żadnym programem nadawanym przez organizację radiową lub telewizyjną, poprzez usługi takie jak zapewniające dostęp do poszczególnych utworów muzycznych lub audiowizualnych, albumów muzycznych lub nagrań wideo, na przykład usługi wideo na żądanie, nie powinny wchodzić w zakres usług objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

- (9) Aby ułatwić weryfikację lub pozyskiwanie praw do celów transgranicznego świadczenia dodatkowych usług online, należy ustanowić zasadę państwa pochodzenia w odniesieniu do wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych odnośnie do czynności mających miejsce w trakcie świadczenia dodatkowej usługi online, w trakcie dostępu do tej usługi lub korzystania z niej. Zasada ta powinna obejmować weryfikację lub pozyskiwanie wszystkich praw niezbędnych dla organizacji radiowej lub telewizyjnej do publicznego komunikowania lub publicznego udostępniania jej własnych programów podczas świadczenia dodatkowych usług online, w tym weryfikację lub pozyskiwanie wszelkich praw autorskich i praw pokrewnych do utworów lub przedmiotów praw pokrewnych wykorzystywanych w programach, na przykład praw do fonogramów lub wykonań. Zasada państwa pochodzenia powinna mieć zastosowanie wyłącznie do relacji między podmiotami uprawnionymi lub jednostkami reprezentującymi podmioty uprawnione, takimi jak organizacje zbiorowego zarządzania, a organizacjami radiowymi i telewizyjnymi oraz wyłącznie do celów świadczenia dodatkowej usługi online, dostępu do niej lub korzystania z niej. Zasada państwa pochodzenia nie powinna mieć zastosowania do dalszego publicznego komunikowania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, drogą przewodową lub bezprzewodową, lub do dalszego publicznego udostępniania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, ani do późniejszego zwielokrotniania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych zawartych w dodatkowej usłudze online.
- (10) Z uwagi na specyfikę mechanizmów finansowania i licencjonowania niektórych utworów audiowizualnych, które często oparte są na wyłącznej licencji terytorialnej, właściwe jest, by w odniesieniu do programów telewizyjnych ograniczyć zakres stosowania zasady państwa pochodzenia określonej w niniejszej dyrektywie do niektórych rodzajów programów. Do tych rodzajów programów powinny należeć programy informacyjne i publicystyczne, a także własne produkcje organizacji radiowej lub telewizyjnej, finansowane wyłącznie przez nią, także w przypadku gdy fundusze wykorzystywane przez organizację radiową lub telewizyjną na potrzeby finansowania jej produkcji pochodzą ze środków publicznych. Do celów niniejszej dyrektywy produkcje własne organizacji radiowych i telewizyjnych należy rozumieć jako obejmujące produkcje realizowane przez organizację radiową lub telewizyjną z wykorzystaniem zasobów własnych, ale nie produkcje zlecone przez organizację radiową lub telewizyjną producentom, którzy są od niej niezależni, ani koprodukcje. Z tych samych powodów na mocy niniejszej dyrektywy zasada państwa pochodzenia nie powinna mieć zastosowania do telewizyjnych transmisji wydarzeń sportowych. Zasada państwa pochodzenia powinna mieć zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy programy są wykorzystywane przez organizację radiową lub telewizyjną w ramach jej własnych dodatkowych usług online. Nie powinna mieć ona zastosowania do udzielania licencji na produkcję własną organizacji radiowej lub telewizyjnej osobom trzecim, w tym innym organizacjom radiowym i telewizyjnym. Zasada państwa pochodzenia nie powinna wpływać na swobodę podmiotów uprawnionych i organizacji radiowych i telewizyjnych w zakresie ustalania, zgodnie z prawem Unii, ograniczeń korzystania z ich praw, w tym ograniczeń terytorialnych.
- (11) Zasada państwa pochodzenia określona w niniejszej dyrektywie nie powinna skutkować nałożeniem na organizacje radiowe i telewizyjne obowiązku komunikowania lub publicznego udostępniania programów w ramach ich dodatkowych usług online lub świadczenia takich dodatkowych usług online w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym znajduje się ich główne przedsiębiorstwo.
- (12) Ponieważ na mocy niniejszej dyrektywy uznaje się, że świadczenie dodatkowej usługi online, dostęp do niej lub korzystanie z niej następuje wyłącznie w państwie członkowskim, w którym organizacja radiowa lub telewizyjna posiada główne przedsiębiorstwo, podczas gdy faktycznie usługę tę można świadczyć transgranicznie w innych państwach członkowskich, należy zapewnić, by przy ustalaniu wynagrodzenia za dane prawa strony uwzględniały wszystkie aspekty dodatkowej usługi online, takie jak: cechy usługi, w tym czas dostępności w internecie programów objętych usługą, odbiorcy, w tym odbiorcy w państwie członkowskim, w którym organizacja radiowa lub telewizyjna posiada główne przedsiębiorstwo oraz w innych państwach członkowskich, w których uzyskiwany jest dostęp do dodatkowej usługi online i korzysta się z tej usługi, oraz udostępniane wersje językowe. Powinno być jednak możliwe stosowanie określonych metod ustalania wysokości wynagrodzenia należnego z tytułu praw podlegających zasadzie państwa pochodzenia, takich jak metody bazujące na przychodach organizacji radiowej lub telewizyjnej uzyskanych z usługi online, stosowane w szczególności przez organizacje radiowe.
- (13) Ze względu na zasadę swobody umów w dalszym ciągu możliwe będzie ograniczanie korzystania z praw, których dotyczy zasada państwa pochodzenia określona w niniejszej dyrektywie, o ile wszelkie takie ograniczenia będą zgodne z prawem Unii.

- (14) Reemitenci mogą stosować różne technologie przy dokonywaniu równoczesnej, niezmienionej i pełnej reemisji pierwotnej transmisji nadawanych programów telewizyjnych i radiowych z innego państwa członkowskiego do powszechnego odbioru. Reemitenci mogą uzyskiwać sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowych i telewizyjnych, które same przekazują ten sygnał do odbioru publicznego, na różne sposoby, na przykład w drodze wychwytywania sygnału przekazywanego przez organizacje radiowe i telewizyjne lub odbioru sygnału bezpośrednio od tych organizacji w procesie technicznym wprowadzania bezpośredniego. Usługi takich reemitentów mogą być oferowane za pośrednictwem przekazu satelitarnego, przekazu cyfrowego drogą naziemną, przekazu w systemach sieci mobilnych lub sieci zamkniętych opartych na protokole IP i podobnych sieci lub za pośrednictwem usług dostępu do internetu zdefiniowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120⁽⁶⁾. Reemitenci wykorzystujący takie technologie do celów swoich reemisji powinni zatem być objęci zakresem stosowania niniejszej dyrektywy i korzystać z mechanizmu wprowadzającego obowiązkowe zbiorowe zarządzanie prawami. Aby zapewnić odpowiednie zabezpieczenia przed nieuprawnionym wykorzystaniem utworów i przedmiotów praw pokrewnych, co ma szczególne znaczenie w przypadku usług płatnych, usługi reemisji oferowane za pośrednictwem usług dostępu do internetu powinny być włączone w zakres stosowania niniejszej dyrektywy wyłącznie wówczas, gdy usługi reemisji są świadczone w środowisku, w którym do reemisji uzyskują dostęp tylko uprawnieni użytkownicy, a zapewniony poziom ochrony treści jest porównywalny do poziomu ochrony treści przekazywanych w sieciach zarządzanych, takich jak sieci kablowe lub sieci zamknięte oparte na protokole IP, w których reemitowane treści są kodowane. Wymogi te powinny być wykonalne i odpowiednie.
- (15) Aby dokonać reemisji pierwotnych transmisji programów telewizyjnych i radiowych, reemitenci muszą uzyskać zezwolenie od podmiotów wyłącznych praw do publicznego komunikowania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych. Aby zagwarantować pewność prawa reemitentom oraz aby zniwelować różnice w prawie krajowym w odniesieniu do takich usług reemisji, zastosowanie powinny mieć zasady podobne do zasad stosowanych wobec retransmisji drogą kablową, określonych w dyrektywie nr 93/83/EWG. Zasady określone w tej dyrektywie obejmują obowiązek wykonania prawa do udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia reemitentowi za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania. Zgodnie z tymi zasadami prawo do udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia jako takie pozostaje niezmienione, a regulacji podlega w pewnym zakresie jedynie wykonywanie tego prawa. Podmioty uprawnione powinny otrzymać odpowiednie wynagrodzenie za reemisję swoich utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Przy ustalaniu rozsądnych warunków udzielania licencji na reemisję zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/UE⁽⁷⁾, w tym wysokości opłat licencyjnych, powinno się uwzględniać między innymi wartość ekonomiczną użytkowania praw w obrocie handlowym, w tym wartość przypisywaną środkom reemisji. Powyższe powinno pozostawać bez uszczerbku dla zbiorowego wykonywania prawa wykonawców i producentów fonogramu do jednorazowego godziwego wynagrodzenia za publiczne odtwarzanie fonogramów opublikowanych w celach handlowych, o którym mowa w art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115/WE, oraz dla dyrektywy 2014/26/UE, a w szczególności dla jej przepisów dotyczących praw podmiotów uprawnionych w odniesieniu do wyboru organizacji zbiorowego zarządzania.
- (16) Niniejsza dyrektywa powinna umożliwiać by umowy między organizacją zbiorowego zarządzania a reemitentami, w zakresie praw, które podlegają obowiązkowemu zbiorowemu zarządzaniu na mocy niniejszej dyrektywy, mogły zostać rozszerzone w taki sposób, aby miały zastosowanie do praw podmiotów uprawnionych, które nie są reprezentowane przez tę organizację zbiorowego zarządzania, bez możliwości wykluczenia przez te podmioty uprawnione ich utworów lub przedmiotów praw pokrewnych ze stosowania tego mechanizmu. W przypadkach gdy istnieje więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania zarządzająca prawami odnośnej kategorii na terytorium danego państwa członkowskiego, to państwo członkowskie, w odniesieniu do którego terytorium reemitent ubiega się o weryfikację lub pozyskanie prawa do reemisji, powinno stwierdzić, która organizacja zbiorowego zarządzania lub które organizacje zbiorowego zarządzania mają prawo do udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia na reemisję.
- (17) Wszelkie prawa samych organizacji radiowych i telewizyjnych w odniesieniu do własnych nadań, w tym do treści zawartych w programach, nie powinny podlegać obowiązkowemu zbiorowemu zarządzaniu prawami mającemu zastosowanie do reemisji. Na ogół reemitentów łączy z organizacjami radiowymi i telewizyjnymi bieżące stosunki handlowe, w związku z czym tożsamość tych organizacji jest reemitentom znana. Wobec tego reemitenci stosunkowo łatwo mogą zweryfikować lub pozyskać prawa od organizacji radiowych i telewizyjnych. Uzyskiwanie niezbędnych licencji od organizacji radiowych i telewizyjnych nie jest zatem dla reemitentów tak dużym obciążeniem, jak uzyskiwanie licencji od podmiotów uprawnionych do utworów i przedmiotów praw pokrewnych zawartych w reemitowanych przez nich programach telewizyjnych i radiowych. Nie ma zatem

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usług powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 72).

potrzeby uproszczenia procesu udzielania licencji w odniesieniu do praw organizacji radiowych i telewizyjnych. Należy jednak zapewnić, by w przypadkach podejmowania negocjacji przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz reemitentów, negocjacje te prowadzone były w dobrej wierze, jeżeli chodzi o udzielanie licencji na prawa do reemisji objęte niniejszą dyrektywą. Dyrektywa 2014/26/UE przewiduje podobne zasady odnośnie do organizacji zbiorowego zarządzania.

- (18) Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące praw do reemisji wykonywanych przez organizacje radiowe i telewizyjne w odniesieniu do ich własnych transmisji nie powinny ograniczać podmiotom uprawnionym możliwości przeniesienia praw na organizację radiową lub telewizyjną albo organizację zbiorowego zarządzania, a tym samym zapewnienia sobie bezpośredniego udziału w wynagrodzeniach wypłacanych przez reemitenta.
- (19) Państwa członkowskie powinny móc stosować przepisy dotyczące reemisji określone w niniejszej dyrektywie i przepisy dotyczące retransmisji określone w dyrektywie nr 93/83/EWG do sytuacji, gdy zarówno pierwotna transmisja, jak i reemisja odbywają się na ich terytorium.
- (20) Aby zagwarantować pewność prawa i utrzymać wysoki poziom ochrony podmiotów uprawnionych, właściwe jest ustalenie, że gdy organizacje radiowe i telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu w drodze wprowadzania bezpośredniego jedynie dystrybutorom sygnału, nie przekazując swoich programów bezpośrednio odbiorcom, zaś dystrybutorzy sygnału przekazują ten sygnał będący nośnikiem programu odbiorcom, aby umożliwić im oglądanie lub wysłuchanie programów, wówczas uznaje się, że miała miejsce tylko pojedyncza czynność publicznego komunikowania, w której uczestniczą, przez swój udział, organizacje radiowe i telewizyjne oraz dystrybutorzy sygnału. Organizacje radiowe i telewizyjne oraz dystrybutorzy sygnału powinni zatem uzyskać od podmiotów uprawnionych zezwolenie na własny udział w pojedynczej czynności publicznego komunikowania. Udział organizacji radiowej i telewizyjnej oraz dystrybutora sygnału w tej pojedynczej czynności publicznego komunikowania nie powinien skutkować wspólną odpowiedzialnością tych podmiotów za to publiczne komunikowanie. Państwa członkowskie powinny nadal móc swobodnie decydować o warunkach uzyskania zezwolenia na taką pojedynczą czynność publicznego komunikowania, w tym o stosownych płatnościach na rzecz danych podmiotów uprawnionych, z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych przez organizację radiową lub telewizyjną oraz dystrybutora sygnału w ramach pojedynczej czynności publicznego komunikowania. Na dystrybutorach sygnału, podobnie jak na reemitentach, spoczywa znaczne obciążenie związane z weryfikacją lub pozyskiwaniem praw, z wyjątkiem praw posiadanych przez organizacje radiowe i telewizyjne. Państwom członkowskim należy zatem umożliwić postanowienie, że dystrybutorzy sygnału korzystają z mechanizmu obowiązkowego zbiorowego zarządzania prawami dotyczącymi ich transmisji, w ten sam sposób i w takim samym zakresie, jak reemitenci w odniesieniu do reemisji objętych zakresem stosowania dyrektywy nr 93/83/EWG i niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy dystrybutorzy sygnału jedynie udostępniają organizacjom radiowym i telewizyjnym „środki techniczne”, w rozumieniu orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w celu zapewnienia odbioru nadania lub poprawy odbioru tego nadania, dystrybutorów sygnału nie należy uznawać za uczestniczących w czynności publicznego komunikowania.
- (21) W przypadku gdy organizacje radiowe i telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu bezpośrednio odbiorcom, prowadząc tym samym pierwotną czynność transmisji, a jednocześnie transmitują ten sygnał innym organizacjom w procesie technicznym wprowadzania bezpośredniego, np. w celu zapewnienia jakości sygnału do celów reemisji, wówczas transmisje tych innych organizacji stanowią czynność publicznego komunikowania odrębną od czynności publicznego udostępniania prowadzonej przez organizację radiową lub telewizyjną. W takich sytuacjach zastosowanie powinny mieć przepisy dotyczące reemisji określone w niniejszej dyrektywie oraz przepisy o retransmisji określone w dyrektywie nr 93/83/EWG, w brzmieniu zmienionym niniejszą dyrektywą.
- (22) W celu zapewnienia skutecznego zbiorowego zarządzania prawami oraz właściwego podziału dochodów uzyskanych w ramach mechanizmu obowiązkowego zbiorowego zarządzania wprowadzonego niniejszą dyrektywą ważne jest, aby organizacje zbiorowego zarządzania prowadziły odpowiednią dokumentację członkostwa, licencji i wykorzystania utworów i przedmiotów praw pokrewnych, zgodnie z obowiązkami w zakresie przejrzystości określonymi w dyrektywie 2014/26/UE.
- (23) Aby zapobiec obchodzeniu stosowania zasady państwa pochodzenia poprzez przedłużanie obowiązujących już umów dotyczących wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych związanych ze świadczeniem dodatkowej usługi online, dostępem do niej lub korzystaniem z niej, należy zastosować zasadę państwa pochodzenia także do obowiązujących umów, jednak z zachowaniem okresu przejściowego. W tym okresie przejściowym zasada ta nie powinna mieć zastosowania do tych obowiązujących umów, co w razie potrzeby zapewni czas na ich dostosowanie zgodnie z niniejszą dyrektywą. Należy też wprowadzić okres przejściowy, aby umożliwić organizacjom radiowym i telewizyjnym, dystrybutorom sygnału i podmiotom uprawnionym dostosowanie się do nowych zasad dotyczących korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w drodze wprowadzania bezpośredniego określonych w przepisach niniejszej dyrektywy dotyczących transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego.

- (24) Zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa w określonym terminie po wejściu w życie niniejszej dyrektywy należy przeprowadzić jej przegląd, w tym jej przepisów dotyczących wprowadzania bezpośredniego, aby ocenić m.in. korzyści wynikające z niej dla konsumentów unijnych, jej wpływ na branżę twórczą w Unii i na poziom inwestycji w nowe treści, a zatem również korzyści związane ze zwiększoną różnorodnością kulturową w Unii.
- (25) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Mimo iż niniejsza dyrektywa może stanowić ingerencję w wykonywanie praw podmiotów uprawnionych w zakresie, w jakim ma miejsce obowiązkowe zbiorowe zarządzanie do celów wykonywania prawa do publicznego komunikowania w odniesieniu do usług reemisji, niezbędne jest wprowadzenie stosowania obowiązkowego zbiorowego zarządzania w ukierunkowany sposób i ograniczenie go do konkretnych usług.
- (26) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie wspieranie transgranicznego świadczenia dodatkowych usług online w odniesieniu do niektórych rodzajów programów i ułatwianie reemisji programów telewizyjnych i radiowych pochodzących z innych państw członkowskich, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ich rozmiary i skutki możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów. Jeżeli chodzi o transgraniczne świadczenie dodatkowych usług online, niniejsza dyrektywa nie zobowiązuje organizacji radiowych i telewizyjnych do świadczenia takich usług za granicą. Nie zobowiązuje ona również reemitentów, aby włączali do swoich usług programy telewizyjne i radiowe pochodzące z innych państw członkowskich. Niniejsza dyrektywa dotyczy wyłącznie wykonywania niektórych praw do reemisji w zakresie niezbędnym do uproszczenia udzielania licencji na korzystanie z praw autorskich i praw pokrewnych w związku z takimi usługami i w odniesieniu do programów telewizyjnych i radiowych pochodzących z innych państw członkowskich.
- (27) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽⁸⁾, państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy, prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione,

PRZYMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, których celem jest poprawa transgranicznego dostępu do większej liczby programów telewizyjnych i radiowych przez ułatwienie weryfikacji lub pozyskiwania praw w związku ze świadczeniem usług online, które mają charakter dodatkowy w stosunku do nadawania niektórych rodzajów programów telewizyjnych i radiowych, oraz w związku z reemisją programów telewizyjnych i radiowych. Niniejsza dyrektywa ustanawia również przepisy dotyczące transmisji programów telewizyjnych i radiowych w drodze wprowadzania bezpośredniego.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „dodatkowa usługa online” oznacza usługę online polegającą na przekazywaniu do powszechnego odbioru, przez organizację radiową lub telewizyjną lub pod jej kontrolą i na jej odpowiedzialność, programów telewizyjnych lub radiowych równocześnie z ich nadawaniem lub w określonym czasie po ich nadaniu przez tę organizację oraz na przekazywaniu do powszechnego odbioru wszelkich materiałów dodatkowych w stosunku do takiego nadania;

⁽⁸⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

- 2) „reemisja” oznacza przeznaczoną do powszechnego odbioru równoczesną, niezmienną i pełną reemisję – inną niż retransmisja drogą kablową zdefiniowana w dyrektywie nr 93/83/EWG – przeznaczonej do powszechnego odbioru pierwotnej transmisji programów telewizyjnych lub radiowych z innego państwa członkowskiego, jeżeli taka pierwotna transmisja odbywa się drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym satelitarną, lecz nie jest transmisją online, pod warunkiem że:
 - a) reemisji dokonuje podmiot inny niż organizacja radiowa lub telewizyjna, która przeprowadziła pierwotną transmisję lub pod której kontrolą i na której odpowiedzialność taka pierwotna transmisja została przeprowadzona, niezależnie od sposobu, w jaki reemitent otrzymuje sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowej lub telewizyjnej w celu reemisji; oraz
 - b) w przypadku, gdy reemisja dokonywana jest za pośrednictwem usługi dostępu do internetu zdefiniowanej w art. 2 akapit drugi pkt 2 rozporządzeniu (UE) 2015/2120 jest ona prowadzona w środowisku kontrolowanym;
- 3) „środowisko kontrolowane” oznacza środowisko, w którym reemitent dokonuje zabezpieczonej reemisji do upoważnionych użytkowników;
- 4) „wprowadzanie bezpośrednie” oznacza proces techniczny, za pomocą którego organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła swój sygnał będący nośnikiem programu organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna w taki sposób, że sygnał ten nie jest publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu.

ROZDZIAŁ II

Dodatkowe usługi online świadczone przez organizacje radiowe i telewizyjne

Artykuł 3

Stosowanie zasady państwa pochodzenia do dodatkowych usług online

1. Czynności publicznego komunikowania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, drogą przewodową lub bezprzewodową, i publicznego udostępniania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie w przez siebie wybranym, w odniesieniu do:

- a) programów radiowych; oraz
- b) programów telewizyjnych:
 - (i) informacyjnych i publicystycznych; lub
 - (ii) będących własnymi produkcjami organizacji radiowej lub telewizyjnej w całości przez nią finansowanymi,

w ramach świadczenia dodatkowej usługi online przez organizację radiową lub telewizyjną lub pod jej kontrolą i na jej odpowiedzialność, jak również czynności zwielokrotniania takich utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, niezbędne do świadczenia takiej dodatkowej usługi online, umożliwienia dostępu do niej lub korzystania z niej w odniesieniu do wymienionych powyżej programów uznaje się, do celów wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych dotyczących tych czynności, za mające miejsce wyłącznie w państwie członkowskim, w którym organizacja radiowa lub telewizyjna posiada swoje główne przedsiębiorstwo.

Akapit pierwszy lit. b) nie ma zastosowania do nadawania wydarzeń sportowych oraz zawartych w nich utworów i przedmiotów praw pokrewnych.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby strony ustalając wysokość wynagrodzenia za korzystanie z praw, do których zastosowanie ma zasada państwa pochodzenia określona w ust. 1, uwzględniły wszystkie aspekty świadczenia dodatkowej usługi online, takie jak jej cechy, w tym czas dostępności online programów udostępnianych w ramach tej usługi, jej odbiorcy oraz dostępne wersje językowe.

Akapit pierwszy nie wyklucza możliwości ustalenia wysokości wynagrodzenia na podstawie przychodów organizacji radiowej lub telewizyjnej.

3. Zasada państwa pochodzenia określona w ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla swobody umów przysługującej podmiotom uprawnionym oraz organizacjom radiowym i telewizyjnym, która pozwala im uzgodnić, zgodnie z prawem Unii, ograniczenia w odniesieniu do korzystania z takich praw, w tym praw objętych dyrektywą 2001/29/WE.

ROZDZIAŁ III

Reemisja programów telewizyjnych i radiowych

Artykuł 4

Wykonywanie praw do reemisji przez podmioty uprawnione inne niż organizacje radiowe i telewizyjne

1. Dokonanie reemisji wymaga zezwolenia podmiotów posiadających wyłączne prawa w zakresie publicznego komunikowania.

Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty uprawnione mogły wykonywać swoje prawa do udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia na reemisję wyłącznie za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania.

2. Jeżeli podmiot uprawniony nie powierzył w zarząd prawa, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi, organizacji zbiorowego zarządzania, uznaje się, że prawo do udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia na reemisję w imieniu tego podmiotu ma organizacja zbiorowego zarządzania prawami do tej samej kategorii utworów na terytorium państwa członkowskiego, w odniesieniu do którego reemitent ubiega się o weryfikację lub pozyskanie prawa do reemisji.

Jednakże jeżeli na terytorium państwa członkowskiego, w odniesieniu do którego terytorium reemitent ubiega się o weryfikację lub pozyskanie prawa do reemisji, zarządzaniem prawami do tej kategorii utworów zajmuje się więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania, organizację właściwą lub organizacje właściwe uprawnione do udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia na reemisję wskazuje to państwo członkowskie.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmiotowi uprawnionemu, który nie powierzył swoich praw w zarząd, przysługiwały te same prawa i obowiązki wynikające z umowy między reemitentem a organizacją lub organizacjami zbiorowego zarządzania, które działają zgodnie z ust. 2, co podmiotom uprawnionym, które powierzyły prawa w zarząd tej organizacji lub tym organizacjom. Państwa członkowskie zapewniają również, aby ten podmiot uprawniony mógł dochodzić swoich praw w terminie ustalonym przez dane państwo członkowskie, nie krótszym jednak niż trzy lata od daty reemisji, która zawierała jego utwór lub przedmioty praw pokrewnych.

Artykuł 5

Wykonywanie praw do reemisji przez organizacje radiowe i telewizyjne

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby art. 4 nie miał zastosowania do praw do reemisji wykonywanych przez organizację radiową lub telewizyjną w odniesieniu do jej własnych transmisji, niezależnie od tego, czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez inny podmiot uprawniony.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy organizacje radiowe i telewizyjne oraz reemitenci podejmują negocjacje dotyczące zezwolenia na reemisję na mocy niniejszej dyrektywy, negocjacje te prowadzone były w dobrej wierze.

Artykuł 6

Mediacja

Państwa członkowskie zapewniają, aby możliwe było skorzystanie z pomocy mediatora lub mediatorów zgodnie z art. 11 dyrektywy nr 93/83/EWG w przypadku gdy między organizacją zbiorowego zarządzania a reemitentem lub między reemitentem a organizacją radiową lub telewizyjną nie została zawarta umowa dotycząca zezwolenia na reemisję nadawanych programów.

Artykuł 7

Reemisje pierwotnej transmisji pochodzącej z tego samego państwa członkowskiego

Państwa członkowskie mogą postanowić, że gdy zarówno pierwotna transmisja, jak i reemisja, odbywają się na ich terytorium, stosuje się przepisy niniejszego rozdziału i rozdziału III dyrektywy nr 93/83/EWG.

ROZDZIAŁ IV

Transmisja programów w drodze wprowadzania bezpośredniego

Artykuł 8

Transmisja programów w drodze wprowadzania bezpośredniego

1. W przypadku, gdy organizacja radiowa lub telewizyjna przekazuje sygnał będący nośnikiem programu dystrybutorowi sygnału w drodze wprowadzania bezpośredniego, a jednocześnie sama nie przekazuje tego sygnału bezpośrednio odbiorcom, zaś dystrybutor sygnału przekazuje ten sygnał odbiorcom, wówczas organizację radiową lub telewizyjną i dystrybutora sygnału uznaje się za uczestniczących w pojedynczej czynności publicznego komunikowania, w odniesieniu do której wymagane jest uzyskanie przez tę organizację i tego dystrybutora zezwolenia podmiotów uprawnionych. Państwa członkowskie mogą określić warunki uzyskania zezwolenia od podmiotów uprawnionych.
2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że art. 4, 5, i 6 niniejszej dyrektywy stosuje się odpowiednio do wykonywania przez podmioty uprawnione prawa do udzielenia lub odmowy udzielenia dystrybutorom sygnału zezwolenia na transmisję, o której mowa w ust. 1, prowadzoną za pomocą jednego ze środków technicznych, o których mowa w art. 1 ust. 3 dyrektywy nr 93/83/EWG lub w art. 2 pkt 2 niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ V

Przepisy końcowe

Artykuł 9

Zmiany w dyrektywie nr 93/83/EWG

Art. 1 ust. 3 dyrektywy nr 93/83/EWG otrzymuje brzmienie:

„3. Do celów niniejszej dyrektywy »retransmisja drogą kablową« oznacza równoczesną, niezmienioną i pełną retransmisję – w systemie kablowym lub mikrofalowym, przeznaczoną do odbioru publicznego – pierwotnej transmisji z innego państwa członkowskiego programów telewizyjnych lub radiowych prowadzonej drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym satelitarną, przeznaczonej do odbioru publicznego, niezależnie od sposobu, w jaki operator usługi retransmisji drogą kablową otrzymuje sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowej lub telewizyjnej do celów retransmisji.”

Artykuł 10

Przegląd

1. Do dnia 7 czerwca 2025 r. Komisja dokonuje przeglądu niniejszej dyrektywy i przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie zawierające główne ustalenia. Sprawozdanie to jest publikowane i podawane do wiadomości publicznej na stronie internetowej Komisji.
2. Państwa członkowskie terminowo przedkładają Komisji odpowiednie informacje potrzebne do przygotowania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 11

Przepis przejściowy

Umowy w sprawie wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych dotyczących czynności publicznego komunikowania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, drogą przewodową lub bezprzewodową, i publicznego udostępniania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie, następujących w trakcie świadczenia dodatkowej usługi online, a także czynności zwielokrotniania niezbędnych do celów świadczenia takiej usługi online, dostępu do niej lub korzystania z niej obowiązujące w dniu 7 czerwca 2021 r. podlegają art. 3 od dnia 7 czerwca 2023 r., jeżeli wygasają po tej dacie.

Uzyskane zezwolenia dotyczące czynności publicznego komunikowania objęte zakresem stosowania art. 8 obowiązujące w dniu 7 czerwca 2021 r. podlegają art. 8 od dnia 7 czerwca 2025 r., jeżeli wygasają po tej dacie.

*Artykuł 12***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do dnia 7 czerwca 2021 r. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 13***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 14***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 17 kwietnia 2019 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
A. TAJANI
Przewodniczący

W imieniu Rady
G. CIAMBA
Przewodniczący
